Contributed by Bruno De Wit
maandag, 24 oktober 2011 - Last Updated maandag, 31 oktober 2011

De financiële crisis en de gevolgen voor de gezondheid: voortekenen van een Griekse tragedie. “Als de rijken vermageren sterven de armen” Confucius (551 v.Chr. – 479 v. Chr.). Al is deze uitspraak niet te merken aan de Griekse minister van financiën Evangelos Venizela van de regerende PASOK (zie foto). Mede onder zijn bewind draait de Griekse regering de geldkraan van de gezondheidszorg dicht. Hierdoor stevent de Griekse gezondheid af op een ware tragedie.

Tot deze conclusie komen enkele Griekse onderzoekers, wiens studie te lezen stond in het oktobernummer van het wereldvermaarde medische tijdschrift The Lancet . Zij komen op basis van gegevens voor de periode 2007-2010 tot de conclusie dat de gewone Griek een zeer hoge prijs betaalt voor het soberheidsbeleid: slechtere toegang tot de gezondheidszorg en preventie, meer HIV- en SOA-overdrachten en een opmerkelijk aantal zelfmoorden en pogingen daartoe. Zo herinnert iedereen zich het beeld van een wanhopige Griek die zich in brand stak voor een bank in september... De huidige Griekse regering hanteert op een uiterst cynische wijze een van de citaten van de filosoof Socrates (469 v.C. - 399 v.C.): "hoe geringer onze behoeften, des te dichter naderen wij tot de goden."

Griekenland is meer dan enig ander Europees land getroffen door de financiële crisis. De werkloosheidsgraad steeg tussen 2008 en mei 2011 van 6,6% tot 16,6%. De jongerenwerkloosheid zelfs van 18,6% tot 40%. De industriële productie daalde in 2010 met 8%. Onder druk van het IMF werd drastisch gesnoeid in de overheidsuitgaven, waaronder dus de gezondheidszorg. Volgens de auteurs van de ingezonden brief op de site van The Lancet hebben de effecten van deze besparingen op de gezondheid veel weg van een Griekse tragedie.

Een bezoek aan de dokter of de tandarts zit er voor veel Grieken niet meer in, ook al vinden ze zelf dat het nodig is. Het aantal mensen dat aangeeft zich in een slechte of zeer slechte gezondheid te verkeren steeg maar liefst met 14%. Ondanks het feit dat de openbare gezondheidszorg gratis is voor verzekerde burgers wordt die minder bezocht omwille van de lange wachttijden en de aftstand tot de ziekenhuizen. Het budget voor de ziekenhuizen daalde zelfs met 40%, met personeelstekorten, problemen met aanvulling van de medische voorraad, enz. tot gevolg. Wie het kan, betaalt steekpenningen om “haasje over” te springen en vlugger behandeld te worden. Het aantal opnames in privé-ziekenhuizen daalde in 2010 met zo’n 25 tot 30% omdat hun budgetten daalden ten “voordele” van de openbare ziekenhuizen (meer dan 24%).

De meest kwetsbare bevolkingsgroepen hebben het meest te lijden onder de huidige crisis. Het aantal zelfmoorden steeg tussen 2007 en 2009 met 17%. En dan hebben we nog geen exacte cijfers voor de meest recente periode, maar de cijfers stijgen spectaculair. 25% van mensen die spelen met het idee om zelfmoord te plegen, geven aan uitzichtloze financiële problemen te hebben. Zo was de zelfmoordpoging van de man hierboven exemplarisch voor de vaak uitzichtloze situatie van vele Grieken.

Een ander dramatisch probleem is de spectaculaire toename van het aantal HIV-besmettingen en ander SOA’s. Tegenover afgelopen jaar zou het aantal besmettingen met 52% toenemen! Zo verstrekken veel gezondheidsorganisaties uit geldgebrek minder steriele naalden aan de verslaafden. De afgelopen twee jaar werd een derde van alle straathoekwerkers ontslagen. Met als gevolg dat 85% van de drugsgebruikers geen ontwenningsprogramma volgt. Toegenomen prostitutie en onveilige sex richten een echte ravage aan.

Straathospitalen die door NGO’s werden opgezet worden meer en meer door Grieken bezocht. Waar

voeger veel migranten (3 tot 4% van de bevolking) van deze diensten gebruik maakten, is nu een derde van de bezoekers Griek. Dit spreekt boekdelen. Dit onderzoek is gebeurd in de periode tussen 2007 (vóór de crisis) en 2009. Het spreekt voor zich dat de huidige dramatische periode in Griekenland een nog grotere impact zal hebben op de volksgezondheid. De onderzoekers gaan er van uit dat de ergste gezondheidseffecten pas over een paar jaar duidelijk zullen worden.

Het is duidelijk dat gezondheid grotendeels bepaald wordt door maatschappelijke en economische factoren. Griekenland houdt ons op dit vlak een spiegel voor, de spiegel van het barbaarse kapitalisme. Voor ons is het van belang om de Griekse werkende klasse te steunen in de strijd tegen dit barbaarse kapitalisme en hier te strijden voor een sterke, federale sociale zekerheid. Elke aanval op onze sociale zekerheid moet met even grote vastberadenheid tegen gegaan worden als onze Griekse kameraden elke dag doen.

Bronnen:

The Lancet: health effects of financial crisis: omen of a Greek tragedy, 10 october 2011-10-21 De Artsenkrant: Griekse gezondheid stevent af op tragedie, 18 oktober 2011

1. In 1978 werd in Alma Ata –in de voormalige Sovjet_unie- een Internationale Conferentie gehouden over Basisigezondheidszorg. Dit op initiatief van UNICEF en de Wereld GezondheidsOrganisatie. Er werd beklemtoond dat gezondheid een fundamenteel mensenrecht is. Daartoe is economische en sociale ontwikkeling cruciaal, gezondheidszorg alleen is ruim onvoldoende. Want het zijn in de eerste plaats machteloosheid en gebrek aan inkomen die ziek maken. De voorbije decennia heeft de gevoerde internationale economische politiek geleid tot gebrek aan investeringen in algemene basisgezondheidszorg en andere publieke diensten en dikwijls ook tot privatiseringen die de algemene toegang tot goede gezondheidszorg zwaar ondermijnen. Zie hierover ook de platformtekst van het Aktieplatform gezondheid en solidariteit: www.gezondheid-solidariteit.be